

GRC REGLEMENT

Woningstichting Eigen Haard

Status: vastgesteld

Vastgesteld door het Bestuur d.d.: 1 september 2020

Goedgekeurd door de RvC d.d.: 22 september 2020

Afdeling Risicocontrol & Audit

Inleiding

Dit reglement geeft inzicht in hoe Eigen Haard uitvoering geeft aan de de belangrijkste grondbeginselen op het gebied van Governance Risk en Compliance (GRC). Het vormt de verbijzondering van artikel 2.7 van het financieel regement. Het reglement beschrijft hoe er binnen de woningstichting invulling wordt gegeven aan de onafhankelijke control functie zoals voorgeschreven in BTiV artikel 105 lid 1 sub e.

Eigen Haard heeft er voor gekozen de control-functie in een afzonderlijke organisatie-eenheid op te nemen, de afdeling Risicocontrol & Audit. Dit reglement beschrijft dan ook de principes, positionering en bevoegdheden van het bedrijfs onderdeel Risicocontrol & Audit (R&A).

Dit GRC-reglement wordt tenminste twee-jaarlijks geëvalueerd door R&A en vastgesteld door het Bestuur. Vervolgens wordt het ter goedkeuring aan de Auditcommissie van de Raad van Commissarissen voorgelegd.

Doelstelling van de GRC-functie

Met de invulling van de GRC-functie door de afdeling R&A beoogt Eigen Haard een pro-actieve bijdrage te leveren aan de realisatie van de strategische doelstellingen. Dit door de organisatie te voorzien in onafhankelijke en objectieve beoordelingen en adviesdiensten op het gebied van risicomanagement, interne beheersing en governance op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau. Hiermee geeft de afdeling R&A additionele zekerheid inzake naleving van wet- en regelgeving en de juiste werking van processen en mate van risicobeheersing. Ook draagt de afdeling bij aan een adequate besluitvorming door het zijn van een kritische sparringspartner van Bestuur, directie en management en hen daar waar nodig te voorzien van tegenspraak.

Positionering, verantwoordelijkheden en inrichting

Positionering

Eigen Haard heeft er voor gekozen de verschillende risico- en controlfuncties te laten samenwerken en op deze manier een geïntegreerde aanpak voor risicocontrol neer te zetten. De afdeling R&A is een afzonderlijke organisatie-eenheid die rechtstreeks rapporteert aan het voltallige bestuur. Daarnaast beschikt de manager R&A over een directe escalatielijn naar de auditcommissie (AC) van de Raad van Commissarissen (RvC).

Three Lines

Uitgangspunt voor de werking van het GRC binnen Eigen Haard is het Three Lines model van het IIA.

Het management (directie en staf) van Eigen Haard is primair verantwoordelijk voor het leveren van producten en diensten aan (interne) klanten en is eerstelijns verantwoordelijkheid voor risicomanagement:

- Geeft leiding en sturing aan acties (inclusief risicomanagement) en de inzet van middelen om de doelstellingen van Eigen Haard te realiseren.

- Blijft in dialoog met het bestuur en rapporteert over geplande, werkelijke en verwachte resultaten en risico's die gekoppeld zijn aan de doelstellingen.
- Ontwikkelt passende structuren en processen voor de beheersing van activiteiten en risico's (inclusief interne beheersing).
- Draagt zorg voor de daadwerkelijke beheersing van de risico's.
- Draagt zorg voor compliancy op het gebied van wet- en regelgeving en ethiek.

Het management wordt hierbij ondersteund door de divisie Finance & Control.

Zowel binnen het management als binnen de afdeling R&A wordt invulling gegeven aan de tweedelijnsrol op het gebied van risicomanagement. De tweedelijnsrol voorziet in aanvullende expertise, ondersteuning, monitoring en een kritische blik met betrekking tot risicomanagement, waaronder:

- De ontwikkeling, implementatie en voortdurende verbetering van risicomanagement (inclusief interne beheersing) op het strategisch, tactisch en operationeel niveau.
- Het realiseren van doelstellingen voor risicomanagement zoals o.a. naleving van wet- en regelgeving, aanvaardbaar ethisch gedrag; interne beheersing etc.

Daarnaast verstrekt de tweedelijnsrol analyses en rapporteert over de toereikendheid en effectiviteit van risicomanagement (inclusief interne beheersing). De primaire verantwoordelijkheid hiervoor is belegd bij R&A. Uitzondering hierop is Financial en Business Control. De verantwoordelijkheid hiervoor is belegd bij de divisie Finance & Control. Deze verantwoordelijkheden zijn specifiek beschreven in het Reglement financieel beleid en beheer.

De derdelijn betreft de interne auditrol en is belegd bij de afdeling R&A. Kenmerkend voor deze rol is de onafhankelijkheid ten opzichte van het management. Door het uitvoeren van interne audits voorziet R&A in aanvullende, onafhankelijke en objectieve assurance met betrekking tot de toereikendheid en effectiviteit van governance en risicomanagement (inclusief interne beheersing). Naast het bieden van zekerheid hebben deze audits als doel om continue verbetering van processen te bevorderen.

Formatie en vakbekwaamheid

Het Bestuur stelt de manager R&A voldoende capaciteit en middelen beschikbaar voor de uitvoering van haar werkzaamheden. De manager R&A beschikt over een aantal (senior) adviseurs op het gebied van auditing, risicomanagement en procesmanagement. De compliancefunctie is een specialisme binnen het team. Deze adviseur oefent tevens de rol van privacy-officer uit. De manager R&A ziet erop toe dat de formatie als collectiviteit over voldoende capaciteit, kennis en ervaring, vaardigheden en competenties beschikt om de verantwoordelijkheid te kunnen dragen. Het bestuur stelt de manager R&A hiertoe voldoende middelen ter beschikking.

Taken en bevoegdheden

Taken

Vanuit de geïntegreerde GRC-functie vervult de afdeling R&A zowel een tweede- als derdelijnstaken:

- Initiëren, aanjagen en ondersteunen van de ontwikkeling, implementatie en voortdurende verbetering van risicomanagement op strategisch, tactisch en operationeel niveau.
- Beoordelen en uitvoeren van analyses op de toereikendheid en doeltreffendheid van controls op het gebied van risicomanagement, interne beheersing governance.

- Beoordelen en uitvoeren van analyses op systemen, beleid en procedures om vast te stellen of zij toereikend zijn om ervoor te zorgen dat de onderneming voldoet aan wet- en regelgeving.
- Gevraagd en ongevraagd signaleren van en adviseren over risico's met betrekking tot in- en externe ontwikkelingen in de ruimste zin van het woord.
- Meedenken en adviseren over relevante besluitvorming als proactief kritische sparringspartner van bestuur, directie en management.
  - o In de Statuten van Woningstichting Eigen Haard (onder artikel 12 lid 3) is een aantal bestuursbesluiten specifiek benoemd dat goedkeuring behoeft van de RvC. Tenminste bij deze besluiten zal de financiële en controlfunctie (directeur F&C en manager R&A worden betrokken).
- Adviseren van Bestuur, directie en het management over beheersing en hen ondersteunen bij de implementatie van de beheersmaatregelen.
- Beheren van het procuratiereglement.
- Uitvoeren van specifieke onderzoeken op verzoek van bestuur, directie of de raad van commissarissen.
- Integraal rapporteren aan Bestuur, directie en management van geconstateerde bevindingen en de opvolging hiervan (kwartaalrapportage). De auditcommissie krijgt hier een afschrift van.
- Jaarlijks rapporteren aan de Auditcommissie over de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van risico's (strategisch, tactisch en operationeel) en risicomanagement van de woningstichting middels de notitie integraal risicomanagement (september)

Specifiek met betrekking tot de invulling van internal auditing geldt dat:

- R&A tenminste eenmaal per jaar (november) het intern auditplan opstelt met daarin de voor dat jaar te auditen processen.
  - o Het intern auditplan is gebaseerd op
    - het onderliggende auditlandschap (proceslandschap Eigen Haard en materialiteit van de processen)
    - de strategische risicoanalyse
    - bevindingen vanuit voorgaande audits en managementletter punten
    - de verdeling over de divisies.
    - Input van RvC, Bestuur, directie en management
  - o R&A overlegt regelmatig met de externe accountant over het jaarlijkse intern auditplan en de resultaten zodat de optimale auditdekking wordt bereikt, er uitwisseling van informatie plaatsvindt en er minimale duplicering van inzet en kosten is.
  - o Het auditplan wordt vastgesteld door het Bestuur en vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Commissarissen (Auditcommissie).
  - o Elke belangrijke afwijking van het goedgekeurde plan zal met het bestuur worden besproken.
- Adviseurs van de afdeling R&A voeren de audits uit of laten onder regie de audits uitvoeren door een externe auditor.
  - o Om de onafhankelijkheid te waarborgen wordt een audit niet uitgevoerd door een adviseur die het dagelijks contact met de proceseigenaar onderhoudt of over het te auditen onderwerp recent heeft geadviseerd.
  - o De audits op processen waarvan R&A eigenaar is, worden uitgevoerd door een externe auditor.
- R&A stemt de specifieke scope van elke afzonderlijke audit af met het Bestuur en de proceseigenaar.
- R&A stelt de proceseigenaar op basis van het definitieve concept auditrapport in de gelegenheid om een managementreactie toe te voegen. Deze management reactie wordt integraal opgenomen in het rapport. Na toevoeging van de management reactie is het auditrapport definitief.
- Het bestuur bespreekt de definitieve auditrapportage en stuurt deze ter informatie aan het Directiebestuur.

- R&A rapporteert periodiek over de auditbevindingen en de status van verbeteracties aan het bestuur en directiebestuur in haar kwartaal rapportage. De Auditcommissie krijgt hier een afschrift van.
- R&A verstrekt het Bestuur jaarlijks een samenvatting van alle auditresultaten. De Raad van Commissarissen (Auditcommissie) krijgt hier een afschrift van (november).
- Manager R&A is bevoegd direct te rapporteren aan de voorzitter van de Auditcommissie van de Raad van Commissarissen bij majeure incidenten
- Manager R&A rapporteert aantasting van onafhankelijkheid en objectiviteit bij de invulling van haar rol aan het bestuur, met een escalatiemogelijkheid aan de voorzitter van de Auditcommissie van de Raad van Commissarissen.

Voor alle medewerkers van de stafafdeling R&A geldt dat zij:

- een proactieve en vernieuwende bijdrage leveren in het realiseren van de strategische doelstellingen door een sleutelrol te vervullen bij de besturing en bedrijfsvoering van Eigen Haard;
- zich onafhankelijk en als positief kritische business partner voor de gehele organisatie opstellen;
- documenten en informatie die aan hen worden verstrekt zorgvuldig behandelen en de vertrouwelijkheid ervan niet schaden.

Bevoegdheden

De adviseurs van R&A hebben in het kader van de uitvoering van hun functie de volgende bevoegdheden:

- volledige en onbeperkte toegang tot alle informatie van Woningstichting Eigen Haard en de deelnemingen ervan;
- de mogelijkheid tot het bijwonen van ieder overleg voor zover dit relevant is voor het uitoefenen van de GRC-functie;
- directe toegang tot het bestuur, de directie en het management van de divisies en staf;
- verkrijgen van medewerking van iedere individuele medewerker bij de uitoefening van de GRC-functie;
- geven van gevraagd en ongevraagd advies over onderwerpen die relevant zijn voor GRC;
- uitvoeren van audits conform het auditplan en implementeren van control self assessments;
- initiëren van bijzonder onderzoek na afstemming met het bestuur;
- Regie en coördinatie over alle GRC-gerelateerde audits die door zowel internen als externen binnen Eigen Haard worden uitgevoerd. De manager R&A ontvangt een kopie van elk auditrapport dat door derden is uitgevoerd binnen Eigen Haard;
- de mogelijkheid om via de manager R&A te escaleren naar de voorzitter van de auditcommissie.